

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes száma ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:

pénteken és minden törvényhatósági bizottsági közgyűlést követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Idő küldendő a kéziratok és előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** — Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT**

Az alföldi gazdálkodásról.

Az alföldi gazdálkodás egyik rákénje a rossz utak, amelyek példabeszéddé váltak. — Hogy lehessen tehát messze távolságokra ily utakon terheket szállítani, midőn a gyalog való odajuthatás is sokszor lehetetlenül válik? Belátták ezt már sok község és város lakosai és kezdett egyes határokbán a tanyai rendszer kialakulni, vagyis a sok ide-oda járás-kelés megtakarítása szempontjából többekévesebb alkalmas tanyai épületeket emeltek a birtok tu lajdonosok távoleső földjeiken és az év azon időszakait, midőn a mezőgazdasági munkálatok folynak, ezen tanyákon töltik. — De vannak már az Alföldön oly községek is, amelyeknek lakosai részben már állandólag a tanyákon laknak, azonban ezen ideális állapot még nagyon kis részben van végrehajtv. A legtöbb tanyai birtokos az év egy részét tölti csak kint a tanyán, a legnagyobb munkaidőben, az év többi részét benn a városban tölti el. — Mi következik ebből? Ha nem állandó lakosa a tanyájának a birtokos, akkor csak annyi épületet emel tanyáján, ahol magát és igás állatait elhelyezheti. A termését behordja a városba, vagy a faluba és állatait is ott tartja. Ez olcsóbb módja a gazdálkodásnak, mint ha teljesen az év egész részét a városban tölti és onnét jár ki gazdálkodni birtokára.

Azonban az ilyen gazdálkodás jónak nem nevezhető, mert nemcsak, hogy drága, de a birtok termő erejének tönkretételével jár; — mert vagy ott kinn a tanyán hordja össze termését és ott esépli el s a magot és a szükséges szalmát befuvarozza a városba, vagy pedig az egész termést letakarítása után fuvarozza be és a készült trágyát ismét vissza kellene fuvaroznia a tanyájára. — Vegyük csak fel, hogy az illető tanyai birtokos birtoka a várostól 14—20 kilométerre fekszik, akkor bizony jól hajszolja meg lovait, ha naponta két fordulót meg akarna tenni. — Tegye akkor az éjelt nappalá, hogy ezen két fordulót megtehesse. — Holott, ha a tanyájára hordaná össze termését, ott naponta kényelmesen 8 fordulóval is bevihetne, tehát a tanyai gazdálkodás mellett névlegzerte könnyebben és olcsóbban végezhetné ezen műveletet.

Ebben látom én az alföldi gazdálkodás legnagyobb hibáját. A gazda olyan vetésgörgőt igyekszik magának beállítani, hogy minél kevesebb ide-oda járkálása legyen. Tehát vet búzát s megint búzát. — A legtöbb alföldi gazda szántóföldjének legalább felét, ha nem két harmadát, veti be búzával s a néhány hold árpan vagy zabon kívül a többi kukoricával. — Ugarról, takarmánytermesztésről, vagy kerti vetemény termeléséről szó sincs, s így gazdálkodása egyoldalú. — Ha a buza vagy kukorica be nem

üt, akkor csak fél termése van, ha pedig oly száraz évek következnek, mint az 1904. és 1905-iki, akkor sem buzája, sem kukoricája nem terem, vagy a takarékpénztárból veszi ki megtakarított pénzét, hogy önmagát és gazdaságát fenntarthassa, vagy a takarékpénztárban csinál adósságot.

Állatot nem nevel, csakis a legszükségesebb igazgonó barmot tartja, mert elegendő feltörvén, takarmányt nem termeszt, s így nincs miből állatot nevelni. — Tehát ebből sem számíthat jövedelemre.

Ha pedig a birtok termőerejének fenntartásáról van szó, akkor az ilyenféle tanyai gazdálkodás szintén határozottan elérendő, mert hisz azon időszakban, midőn a trágyát kellene kihordania, vagy igen zord az idő, vagy járhatatlanok az utak, és nem meri megkockoztatni azt, hogy egy kocsi trágyával neki vágion a végtelen pusztaságnak, azt sem tudja, hogy vajjon a hóvizatarban, vagy ködös időben oda talál-e tanyájára, vagy vissza talál-e lakhelyére. Tehát azt a kevés trágyát is, amelyet ezen gazdálkodás mellett termet, nem képes földjének visszaadni, hanem esetleg a falu alatt levő káposztás kertjébe, vagy szőlőjébe viszi ki, ha ugyan tüzelőanyag hiányában azt el nem tüzelte.

Igy válik azután a híres Magyar Alföld kiszarolttá, s ma már alig hozza meg az 5—6 magot, hogy tulajdonosát kárpótolja munkájáért. De őszintén mondhadjuk, nem is érdemel ily munkálkodás mellett nagyobb istenálását.

Azonban mindezért egész igazságosan a kisgazdát vádolni nem lehet, mert ő ezt így látta a dedapjától fogva, és nem volt, aki őt erről felvilágosítsa, nem volt az a kéz, amely megmutatta volna neki, hogy ezen lépcsőkénti visszaesés miből származik. Hanem vigasztalja magát, hogy az időjárás volt hozzá mostoha és gyakran az Isten kezét látja a rossz termésben.

Idáig jutott ezen gazdálkodási mód mellett a magyar Kanaánban lakó kisbirtokos. Szükséges tehát, hogy a törvényhozás adjon módot arra, hogy e lehetetlen viszonyokból kimeneküljön, és a jólét visszaköltözzék ezen színmagyar lakosságunk körébe, mert nincs messze az idő, hogy pusztulás fog ott bekövetkezni, ha a segítőkész meg nem jelenik. Mert mit látunk? A birtokok ára a földhöz való ragaszkodás folytán óriásit emelkedett. A legnagyobb részében az Alföldnek egy hold föld ára 300—700 forint között változik. Ennek fejében 'hoz' ezen föld' átlagban, sokat mondok, 5 mm. buzatermést, vagyis nagy átlagban 35 forint nyers bevételt. Hogy kerüljön ebből ki a tőke kamataja, a munkabéer, az adó, ármentesítési költség, a sok helyen 50—60%-ra felugrott pótdadó és a megélésre szükséges jövedelem? Valóban csak az az öserő, amely alföldi

parasztainkban meg van, és a földhöz való ragaskodás teszi csak lehetségessé azt, hogy ilyen viszonyok között a mezőgazdálkodást tovább űzik. Módot kell tehát nyújtani arra, hogy a viszonyok megváltozzanak és ne assa meg az alföldi kisgazda önnön sírját.

Forster Géza.

A debreczeni Zenede.

A debreczeni Zenede évtizedek óta működik fárahatlannal, zajtalanul és áldásosan. Vezetői ez idő alatt ügyét öntudatosan vitték előre s a cél: fejleszteni, tanítani a zenét — nem tévesztették el egy pillanatra sem. Egész gárdáját nevelte fel az intézet a zenei talentumoknak s a hálás növendékek ezrei gondolnak szeretettel édes érzéssel e zenedére, mely bennük fejlesztette és kifejtette a művészet szeretetét, csodálatos összhanggot teremtve lelkünkben, mely Goethe szerint „kihat a szívből s felveszi a viágort szívébe”.

A zene hasonló a szellemi fürdőhöz. A beteg lélek felülül a zene hangjára s az egészséges ember elfeledi a symptomát mellett az élet kisebb-nagyobb bajait. Sőt nem nagyitunk, ha azt mondjuk, hogy a zene ima, mely az embernek örömeiben és bánataiban saját érzelme visszhangját adja megnyugvásul és vigaszul. Van a zenében bánat és vigasztalás, öröm és fájdalom, lemondás és remény, való és költészet, a beteg meggyógyul hallatára, a megöszült agg néhány pillanatra megifjodik tőle, nyomában zengő érzelmek keletkeznek szívünkben, hatása alatt megtanulunk érezni, szeretni, a nemeséért s a szépért lelkesedni.

Rideg volna életünk dal és zene nélkül. Ezt érezték a világ legrégebbi népei, kiknél fejlett zenei érzékre találnak mindenhol. Dal és zene lelkesítették őket a harc tüzeiben és a béke nyugalmas napjaiban. E kettő adott szint életüknek, nemzeti törekvéseiknek, enyhületet bánatukban, ez fokozta örömeiket. Dalban öntötték ki szívük tularadó érzelmét és zenével kísérték a dalban megnyilatkozott édes-bűs örömeiket és panaszaikat. A dal és zene a nép lelkéből fakad önmagától, mint a virág; a gyakorlat és az emberi szív érzék dajkáló karjain aztán mind a kettő művészté finomul s így nemesíti a szívet, fölemeli a lelket, eloszlatja a bánatunkat, fokozza örömeinket, visszavezet bennünket ifjuságunk virágkorába, kedves emlékeket elevenít fel a multból s szívünket megtölti a hazafias, vallásos érzelmek sokaságával és hitet, bizalmat, szerelmet öntve lelkünkbe. A dalnak és zenének három húrja van, az egyik a vallásos sziv áhíthatából, a másik a hazaszeretet erős érzéséből és a harmadik az édes szerelm arányszámlából van fonva. Így ölelkezik e csodálatos hangszerezen a vallás, hazaszeretet és szerelm.

A népek és nemzetek műveltségi fokának elbírálásánál döntő nézőpont az, vajjon van-e érzékük a dal és zene iránt. A legműveltebb nemzetek életében minden időben nagy szerepet játszott a dal és a zene és jaj annak a nemzetnek, mely legnemesebb érzelmét nem tudja dalban és zenében kifejezni. Dal és zene nélkül kihalt a nemzet, mint a madárdalt nélkülöző erdő és berek, virágai ezek az emberi szívek, melyek nélkül kopár a lelkünk, mint a szikla, melyen nem tud gyökeret verni a rózsát.

Sok, végtelen sok lelki gyönyör fakad a zenéből. Csak azok tudják azt kellőleg méltányolni, kik leverve a sorstól, önmagukra hagyatva, vagy csalóda az emberekben és legnemesebb álmaikban, ugy maradtak az életben, mint a szedett szőlőtő, vagy letarolt mező. Mennyi vigasztalást találtak,

ha hangszerűkhöz ülve, elsírták azok húrjain vagy azok billentyűin fájdalmaikat, csalódásait és multjuk emlékeit? Ilyenkor nem érezték magukat egyedül, visszaszálltak a dal és zene szárnyain a multba, mikor még boldogok voltak, mert azt hitték, hogy a föld virágainak illata és színe örökké megmarad. S ha emlékeik fölelevenítésénél könnyek is csillogtak szemekben, ezek megkönnyítették lelküket s a dal és zene utolsó akkordjainak elháltával lelkükben új erő érezték az élet és önmagukkal való küzdelemre...

A debreczeni Zenede, mint fentebb említettük, évtizedek óta működik. E hosszú idő alatt nagy szolgálatot tett a kultúrának és hatalmas emeltyűjévé vált az általános művelődésnek. Vezetőit munkájukban mindenhol a legtisztább önzetlenség vezette. Nehéz dolgot végeztek kezdetben, különböző akadályokkal kellett megküzdeniök, de ezeket legyőzve, diadalt arattak a nehézségeken; évről-évre nagyobb haladást mutattak fel szellemi és anyagi téren, nevet szerettek az intézetnek ugy, hogy most már büszkén dicsekedhetnek alkotásukkal és szorgalmuk gyümölcsével.

A Zenede, a mellett, hogy kitünően berendezett iskolájában a növendékek százait vezeti be a magasabb zene tudományába, téli hangversenyeivel nagyban hozzájárul kulturánk emeléséhez. Mennyi szellemi élvezetet nyújtanak hangversenyei, ezt csak azok tudják kellőleg méltányolni, kik a zenét az élet fűszerének tartják s abban jártasak. Hálával tartozunk a Zenede elnöksége, igazgatósága és választmánya iránt, melyeknek tagjai annyi fáradozással igyekeznek velünk megszerettetni a művészetet. A mi széthúzó társadalmi életünk mintha megszűnnék, mikor a Zenede fényesen világított termeibe lépünk. A kiket egyébként nem tudtunk összehozni a mi sajtáságosan rideg és exkluzív társadalmi rendszerünk, azok ott a zenede csarnokában a művészet szeretetének szíveket és elméket egygyé olvasztó hatása alatt szívesen találkoznak egymással.

A gondosan, szakértelemmel, önzetlen ambícióval, a művészet szeretetével párosult lekiismeretességgel és kitünő tanítóerőkkel vezetett intézetet eddig elért eredményei méltán dicserik e bizonyára nem szorul az én igénytelen tollamra a végből, hogy himet varrjak rá. Mindazonáltal nemes kötelessége a sajtónak, — melynek én legkisebb munkása vagyok — hogy méltassa azt a nemes munkát, melyet a debreczeni Zenede évről-évre kifejt a zeneművészet érdekében. Az intézet hatása már is nagyon meglátszik a zeneművészet napról-napra való terjedésén és művészei életünk fellendülésén. Bizonyára játékosan hatásait fokozottan fogjuk látni és jólesőleg érezni a jövőben is, mert erre nézve biztos garanciát nyújtanak nekünk az intézet negyvenéves multja, a művészetért rajongó vezetőse és a tanárikar nemes, önfeláldozó tevékenysége.

Koncz Ákos.

Hirek.

Wolafka Nándor dr. halála.

A kath. egyházat nagy veszteség érte a napokban. Wolafka Nándor dr. vál. püspök, kispüspök, a nagyváradi latin szertartású káptalan kanonokja, debreczeni plébános f. hó 22-ikén meghalt Budapesten, hová gyógyulást ment keresni. De nemcsak a katolikus egyházat érte nagy veszteség az ő halálával, hanem városunkat és a közügyet is, melyeket párat-

lan hűséggel szeretett és gondozott. Állásának súlyát a közügyek javára értékesítette és nemes szívének kifogyhatatlan jóságával valláskülömbőség nélkül istápolta azokat, kik az élet nehéz keresztje alatt szenvedtek. Nemesak erszénye volt minden időben nyitva a szegények részére, de lelkébe is fogadta a szerencsétleneket, vigasztaló szóval, szeretettel emelve le a fájó keserűségeket és a nyomor terheit a sorsüldözöttek szívéből. Bőkezűsége nem ismert határt és nem csodáljuk, ha ravatalánál könnybe borult szemekkel állanak városunk boldogtalan emberei. Vagyont nem gyűjtött, mert úgy érezte, hogy az egyházi vagyonnak csak kezelője, valóságos birtokosai pedig azok, akik a nemesen érző szívek könyörületére vannak utalva. Nagy tudású, széles műveltségű férfit veszett benne a haza, az egyház, a társadalom. Esményi czélok megvalósításáért küzdött, példátlan hűbuzgóságával, meggyőződések erejével, szónoklatainak varázsával egyházának dicsőségét ápolva, emelve. Mint pap, a lelki ügyeknek fáradozatlan vezetője, híveinek tanácsadó édes atyja, a művelt társadalom egy értékes láncszeme soha nem lankadó tevékenységgel, folyton előre törve, bízva eszméinek diadalában és sohasem csüggedve. A haza, vallásának és a városnak ügyei, valamint a legkülönbözőbb kultur- és emberbaráti intézmények minden ága egyenlően érdekelte. Első volt, ha áldozni kellett és ezeket az áldozatokat ő mindenkor kötelességének tekintette. Férfikora delén hunyt el, munkája halmaza közepét. Hirtelen omlott össze, végzetét talán maga sem hiven ily közelinek. Elhunytát mindannyian gyászoljuk valláskülömbőség nélkül. Nem magának élt, hanem a közügynek és a szenvedő emberiségnek. Mint egyházának hű fia, mint a hazának fényes tehetségű polgára és mint eszményi czélok elérésére törekvő ember egyaránt megérdemli könnyeinket. Legyen áldás emlékezetén, és halhatatlan lelke találjon édes pihenést az élet fáradozmai után az Isten közelében.

— Személyi hírek. Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző és Oláh Károly közművelődési tanácsos Budapestre utaztak, hogy Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert a városunkban tartandó tornaünnepélyre meghívják.

— Közyülés. A debreczeni Jogász- és Tisztviselő-kör május hó 29-ikén délelőtt tartja közgyűlését.

— Villamos telep. Lapunk olvasói bizonyára meggyőződtek arról, hogy a város közügyeiről mindenkor elfogultság nélkül írunk. Cikkelyeink megírásánál az igazság és közérdek veteti tollunkat. Nem tekintünk sem jobbra, sem balra és éppen úgy rámutatunk a jelentkező hibákra, mint amely készséggel dicsérünk minden oly alkotást, mely a város javára és az adózóító közönség érdekeinek megóvását czélozza. Ebből a nézőpontból indulunk ki ez alkalommal is, midőn a villamos művek kiépítéséről egyetmást elmondunk.

A város törvényhatósági bizottsági közgyűlése a villamos művek kiépítését megszavazta, után a bizottságok és a városi tanács bő megokolása után elismerte, hogy ezen művek kiépítésére a városnak, a közönségnek és a napról-napra jobban és jobban terjedő iparvállalatoknak

szükségök van. Nem akarunk most kiterjeszkedni azokra a lépten-nyomon előforduló akadályokra, melyek ezen művek kiépítésénél mindez ideig utját állották. A közgyűlés a művek kiépítésével és azok berendezésével a Siemens és Schuckert céget bízta meg. Most már mindenki azt hitte, hogy a sok vajadás után megkezdődik az a munka, mely a modern haladás egyik új alkotását állítja be városunk életébe. Ámde a kiépítés elé újabb akadály gördül, amennyiben a Ganz és Tsa részvénytársaság a közgyűlés határozatát újból megfelebbezte a belügyminiszteriumhoz. Ezen felebbezésre a napokban hatvankét bizottsági tag beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben hivatkozva arra, hogy a felebbezésekkel csak huzni-halasztani kívánják a villamos művek kiépítését, ami csak kárára van az ügynek. Irjon fel tehát a tanács, hogy a miniszterium intézze el soron kívül a közgyűlés határozatát.

— A debreczeni jótékony nőegylet közgyűlése.

A debreczeni jótékony nőegylet június 10-én délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését — mely egyszersmind tisztújító közgyűlés is — a nőipariskola helyiségében, a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki jelentés az elmúlt évről.
2. Pénztárnok jelentése, a mérleg bemutatása.
3. Számvizsgálók jelentése.
4. Alapszabály módosítás bemutatása.
5. Tisztújítás.

A közgyűlést június 5-én délelőtt 11 órakor választmányi felőzi meg, melyen a közgyűlés tárgysorozata lesz bemutatva.

— A Csokonai-körből. Dobieczyki Sándor, a Csokonai-kör II. alelnöke, miután városunkból végleg eltávozott, a Csokonai-kör II-od alelnökségéről lemondott. Dobieczyki Sándor távozását az alelnöki székéről mindannyian sajnálattal látjuk, mert munkás tevékenységével igen sokai dolgozott a kör javára. Helyét a júniusban tartandó közgyűlésen fogják betölteni. Két érdemes férfit emlegetnek ezen díszes állásra: Tüdös János dr. főitkárt és Szépv Gyulát a kör választmányi tagját, a kitünő költőt. Mindketten érdemesek az alelnöki állásra és a kör boldog lehet, ha bármelyikük nyeri is el a választók bizalmát.

— Bocskay hadi népe. Bocskay István fejedelem 300 éves emlékünnepe. Irta: Boldisár Kálmán dr. Ára 1 kor. 20 fillér. Ily czim alatt egy külsőleg izlésesen kiállított, belső tartalmát tekintve értékes munkát írt Bocskay életének alapos ismerője: Boldisár Kálmán dr. A szép munka farságos kutatás és széles történeti tudás alapján épült fel. Ajánljuk e beces tanulmányt mindazok megérdemelt figyelmébe, akik a történelmi nagy alakok élete és működése iránt érdeklődnek. Lapunk legközelebbi számában terjedelmesen írunk ezen kitünő munkáról, érdeme szerint méltatva a munkás szerző tudását és hazafiságát, addig pedig kérjük olvasóinkat annak megszerzésére. A mű kapható Hoffmann és Kronovitz nyomdájában.

— Jelölések a katonai iskolában. A városi tanács a Ludovika Akadémiában megüresedett városi alapítványi helyre folyamodók közül sorrend szerint ajánlotta Laczkó Károlyt, Mező Endrét és Sóvágó Endrét, a katonai főreáliskolában megüresedett alapítványi helyre pedig ajánlotta Vecsey Tibort, Nagy Gézát, P. Nagy Sándort, Nagy Sándort, Szabó Istvánt és Szabó Lajost, akik kitünő eredményel végeztek eddigi tanulmányaikat. A két alapítványi helyet a tanács ajánlása alapján fogja betölteni a honvédelmi kormány.

— A homoki szőlők veszedelme. A homoki szőlőben több helyütt igen nagy számban mutatkozik a kendermagbogár, amely azzal, hogy a ki nem bajtott előzetemet, másrészt a kihajtott kis fakadást bántotta, már is károkat okozott. A földmívelésügyi miniszter főhivására a rovar-tani állomás legczélsezerűbb írtó módnak ajánlja az apró, kézzel nem szedhető bogárnak baromfival való fölétését. Akinek ez nincs módjában, leghelyesebben jár el, ha a bogarakat a tőke alá terogetett ponyvára rázatja és a lerázott bogarat petróleum vízbe önti. Ahol nagyobb tömegben lép föl a bogár, tanácsos a lerázást éjelenként végezni, mert a kendermagbogár ilyenkor szokott nagyobb számban összeveredni.

— A magyar dohány és pipa érdekében. A „Magyar Dohányújság” érdekes mozgalmat indít utolsó számában s azt számadatokkal is illusztrálja. A dohányjövődék statisztikája — mondja nevezett lap — azt mutatja, hogy 1903-ban a külföldi dohányok beszerzése 15.236,988 koronába került, a külföldi szivarok és szivarkák beszerzése pedig 647,227 koronára rugott, tehát összesen 15.884,216 koronát adtunk a külföldnek. Hát olyan gazdag ez az ország, hogy évenként közel 16 millió koronát fizethetünk a külföldnek dohányért, amikor a saját véreink százezreinek sem tudunk kenyeret adni? A nálunknál sokkal nagyobb, hasonlíthatatlanul gazdagabb nemzetek ebben is jó példával mennek elől. Azok legnagyobb részét megelőlegeznek a saját országuk dohányával és dohánygyártmányaival. Ott van Francia- és Olaszország, amelyeknek a dohányait nem is lehet hasonlítani a mieinkhez és mégis a maguk rossz dohányát és saját gyártmányaitak fogyasztják nemzeti önértékéből. A magyar pipadohány a legjobb a világon, amelylyel a francia és olasz egy napon nem is említhető. Divatba kellene hozni újra a pipázást s ekkor nemcsak a dohánytermelés lendülne föl, hanem a pipagyártás is.

— Kiadó lakás. A Péterfia utca 14. számú házban egy csinos udvari lakás — irodának különösen alkalmas — minden órában kiadó.

Uri divat, kalap és fehérmű üzlet Békés Lajos Dobreczen, Piac-u. 44. dr. Ufaluassy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérműeket és kelenyékét mérték szerint a legszebb kivitelben készíti.

— Április hó 15-én megnyitá a nagyerdei gyógyfürdő. Hányan vannak városunkban is, akik emennek hidegvíz kurára megszé idegenbe, tengerpénzt áldozva, holott a hidegvízgyógyimódot egy egyszerű használhatnák a Nagyerdőn, hol a vízgymógmó minden modern eszköze, a fürdőbélő elismert szaktudomány, lelkiismeretes gyógykezelése rendelkezésükre áll. A fürdőbélő Balkányi Ede dr. főorvos a legnagyobb áldozatkészséggel tartja fenn a fürdőt, nagy költséggel felszerelte azt a modern higiénia minden eszközével és oly olcsó áron kuralathatja magát mindenki, mint sehol a világon. A víz alkalmazása gyógycélokra, hőmérések, alak- és időtartam tekintetében oly sok változatosságot enged, hogy azt a legkülönbözőbb betegségeknel eredménnyel alkalmazhatjuk. Általában a vízgymódmó edzőleg, eltérőleg és erősítőleg hat. Az anyagcsere fokozódása, az idegrendszernek kedvező befolyásolatlása által a beteg szerveknek megváltozott működésük idétetik elő. Sem fiatalja, sem öregje nem zárandó ki a hidegvízgyógyimódmó alól. A fiatal szervezet erőteljesebben fejlődik és gyorszik mellette, míg a magasabb korban a hanyatló erőket felénkenti és a lassan működő szerveket felrissziti. Eredmény-nyel alkalmazható tehát a vízgymódmó és annak különféle alakja: 1. Súlyos betegségek utáni egygyülemléseknél. 2. Erősödési és edzési szempontból, a légzőszerveknek hurto állapotba való hajlamánál. 3. Táplálkozási zavaroknál, u. m. vérszegénység, sápkór, kövérség, kőszvény, görvlykór- és czukorvizelésnél. 4. Gyomor- bél- és máj-

betegségeknel. 5. Vérkeringési zavaroknál, vértelulási és aranyeres bántalmaknál. 6. Rheuma- és idegbántalmaknál. 7. Az idegrendszer megbetegedéseinel, a neurastheniánál, ennek sokoldalu jelenségeinel, a mint: fejförccs, szédülés, fejnemő, levertség, szellemi és testi kimerültség, álmatlanság, asthma, ideges szívbántalmak, a gyomor-, bél- és nemi szervek neurastheniájánál, hysteriánál, Basedow-féle betegségenél, görccsös és hűdéses állapotoknál. — A nagyerdői hidegvízgyógyintézet modern és czélszerű berendezése, fekvése és kitűnő puha víz föltötte alkalmas tényezők a vizkurának sikeres használatára. Fővárosi szakértői személyzet végzi a teendők, az árak mérsékelték. Orvosi felügyelet. Az intézet egész nap nyitva férfiaknak: d. e. 9 óráig és d. u. 5–8 óráig; nőknek: d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. Kiki keresse meg elvesztett egészségét a nagyerdői hidegvízgyógyintézetben

78—1906. szám.

Árlejtési hirdetmény

a városi szegényház tagjainak f. 1906. évi ruha-szükségletének biztosítására.

A tekintetes városi tanács f. évi 4867. sz. határozatában nyert utasítás folytán a következő ruházati czikkék beszerzésére f. évi május hó 29-én d. e. 11 órakor, a városháznál levő hivatalos helyiségemben, nyilvánosan felbontandó zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetek; u. m.: 30 azaz Harmincz darab téli alsó kabát, 60 azaz Hatvan darab téli nadrág, 40 azaz Negyven darab nyári zubbony, 60 azaz Hatvan darab nyári nadrág, 200 azaz Kettőszáz darab férfi ing, 200 azaz Kettőszáz darab lábravaló; továbbá a szegényházi 3 felügyelő részére szükséges nyári vászon zubbony, mellény, nadrág.

A szöveteknél és vászonnál a minta tetszés szerint állapítható meg és többféle szövet és vászon mintával is lehet pályázni. Minden mintánál az ár és az árengedmény szóval és számmal kiteendő. Az ingek és lábravalók színe fehér, a nyári ruhák színe a jelenlegihez hasonló; a téli ruhák színe vagy a jelenlegihez hasonló, vagy sötétkék, sötétbarna és sötétszürke lehet. A ruhák alakja, szabása, bélelése stb. a jelenleg használtakhoz hasonló legyen.

A zárt ajánlatok lepecsételve, a felbontásra kitűzött fenti határidőig, a városház, emelet 25. sz. szo ájában adandók be, a hivatalos órák alatt.

A téli ruhákra beadandó ajánlathoz 200 korona, a nyári ruhákra és a fehérműekre beadandókhöz pedig 100—100 korona bánatpénz csatolandó készpénzben, helybeli takarékpénztári betéti könyvben, vagy óvadékképek értékpapírban, mely összeg az szállítási elnyerése esetén óvadékl a vállalati összeg 10%-ára egiszítendő ki. — Ajánlattevő ajánlatával f. évi június hó 29-ig kötelezettségben marad.

A tanács fen tartja magának a jogot, hogy a tett ajánlatok közt szabadon válszathasson.

Hányas, pöt vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Dobreczen, 1906 május hó 12-én.

Oláh Károly,
tanácsnok, a szegényház
bizottság elnöke.